

Warszawa, 05-06-2025 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.563.3.2025.AK

Pan

Krzysztof Gawkowski

Wiceprezes Rady Ministrów

Minister Cyfryzacji

Ministerstwo Cyfryzacji

e-PUAP

Szanowny Panie Premierze,

do mojego Biura wpłynęło szereg skarg od obywateli, dotyczących potencjalnego naruszenia prawa do prywatności (art. 47 Konstytucji RP) oraz prawa do ochrony danych osobowych (art. 51 Konstytucji RP) w związku z wykorzystywaniem prywatnych narzędzi elektronicznych do celów służbowych.

Wątpliwości wnioskodawców budzi przede wszystkim obowiązek korzystania z prywatnych kont, takich jak profil zaufany, aplikacja mObywatel czy bankowość elektroniczna, w celu realizacji zadań służbowych wykonywanych za pośrednictwem systemu e-doręczeń, na podstawie przepisów ustawy o doręczeniach elektronicznych¹, które weszły w życie w dniu 1 stycznia 2025 r.

¹ Ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1045 ze zm.).

W zbliżonej przedmiotowo sprawie z 29 kwietnia 2021 r., podjętej w związku ze skargami pracowników inspekcji sanitarnej dotyczącymi funkcjonowania systemu SEPIS, Rzecznik Praw Obywatelskich stanął na stanowisku, że brak jest konkretnego przepisu prawa mogącego być podstawą żądania przez pracodawcę założenia profilu zaufanego przez pracownika i wykorzystywania go w celach służbowych². Tym samym wykonywanie takiego polecenia pracodawcy powinno być dobrowolne, za zgodą pracownika. Brak zgody lub jej wycofanie, nie może być natomiast podstawą niekorzystnego traktowania osoby ubiegającej się o zatrudnienie lub pracownika, a także nie może powodować jakichkolwiek negatywnych konsekwencji, zwłaszcza nie może stanowić przyczyny uzasadniającej odmowę zatrudnienia, wypowiedzenie umowy o pracę lub jej rozwiązanie bez wypowiedzenia przez pracodawcę (221a § 2 Kodeksu pracy).

Stanowisko to zachowuje swoją aktualność. W dobie postępującej cyfryzacji powstają jednakże nowe problemy i zagrożenia, które niosą za sobą przyjęte rozwiązania, tak w sferze prawnej, jak i sferze związanej z bezpieczeństwem w obrocie danymi.

Podniesione przez wnioskodawców wątpliwości obejmują bowiem szerokie grono pracowników z różnych sektorów, w tym pracowników samorządowych, służby cywilnej, pracowników socjalnych czy pracowników służby zdrowia³. W swoich pismach wnioskodawcy wskazują na takie problemy i zagrożenia jak brak wyraźnej podstawy prawnej do żądania od pracowników wykorzystywania prywatnych narzędzi elektronicznych do celów służbowych, ryzyko niekontrolowanego wycieku danych, w tym danych osobowych, z prywatnych kont i urządzeń, naruszenie zasady rozdziału sfery prywatnej i służbowej, brak odpowiedniego zabezpieczenia danych na prywatnych urządzeniach, czy brak możliwości odmowy wykorzystania prywatnych narzędzi do celów służbowych bez obawy o negatywne konsekwencje ze strony pracodawcy.

Na zasygnalizowane wyżej kwestie uwagę Pana Premiera zwracał również Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych⁴, który w odpowiedzi na swoje wystąpienie został poinformowany o tym, że w 2025 r. planowana jest obszerna nowelizacja ustawy o

² https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/RPO_do_PUODO_29.04.2021.pdf, dost.: 25.04.2025 r.

³ Np. składanie sprawozdań w imieniu placówki, w której pracuje dany pracownik w systemie SOZZ - <https://ssoz2.ezdrowie.gov.pl/>.

⁴ Wystąpienie Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych do Ministra Cyfryzacji z 18 października 2024 r. (znak: DOL.413.7.2024) w sprawie konieczności zmiany przepisów ustawy o doręczeniach elektronicznych.

doręczeniach elektronicznych, której celem będzie usprawnienie tego systemu, z uwzględnieniem uwag podmiotów korzystających z doręczeń elektronicznych⁵.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm., dalej: ustawa o RPO) — zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w sprawie wykorzystywania prywatnych narzędzi elektronicznych do celów służbowych oraz poinformowanie o aktualnym stanie prac legislacyjnych, które zapewnią ochronę prawa do prywatności i ochrony danych osobowych pracowników.

Jednocześnie, do czasu przyjęcia stosownych rozwiązań legislacyjnych, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy o RPO, pragnę poddać pod rozagę Pana Premiera zasadność podjęcia prac nad rekomendacjami w zakresie korzystania z prywatnych narzędzi elektronicznych do celów służbowych, które mogą przyczynić się do zwiększenia pewności prawa poprzez rozwianie zasygnalizowanych wyżej wątpliwości pracowników licznych sektorów oraz ograniczenia negatywnych praktyk ze strony pracodawców, a więc pośrednio także do ochrony praw pracowniczych w kontekście korzystania z prywatnych kont w celu realizacji zadań służbowych wykonywanych za pośrednictwem systemu e-doręczeń. Umiejętnie wprowadzone rekomendacje mogłyby przyczynić się do zwiększenia efektywności przyszłych rozwiązań legislacyjnych.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

⁵ Znak: DTC.MC.WPiO.0216.4.2024.